

За авіакадри

“Человек полетит, опираясь не на силу своих мускулов, а на силу своего разума”

М. Є. Жуковський

НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. М. Є. ЖУКОВСЬКОГО «ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»

Газета виходить з жовтня 1930 р.
Випуск відновлено в березні 1998 р.

НОВИЙ ПОГЛЯД НА СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЛЯ АЕРОКОСМІЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Прес-служба ХАІ зацікавилася, як і завдяки чому сьогоднішній амбітний студент нашого університету переростає на перспективного завтрашнього інженера. З цією метою було вирішено послухати професійну думку начальника навчально-методичного відділу Максима Романова. У результаті ми отримали значно більше: панораму освітнього процесу з оцінкою деяких принципових компонентів під об'єктивом виробничої затребуваності. Розповідь з цікавими подробицями наведено далі.

«Сьогодні у сфері освіти постає питання про те, як державним установам під час підготовки фахівців точніше дотримуватися вимог ринку праці. Зменшення обсягів промислового виробництва певною мірою пов'язане з недостатньою кількістю висококваліфікованих кадрів. Це є наслідком того, що в Україні немає профільного закону про систему професійних кваліфікацій, яку бажано реалізувати відповідно до міжнародних рекомендацій.

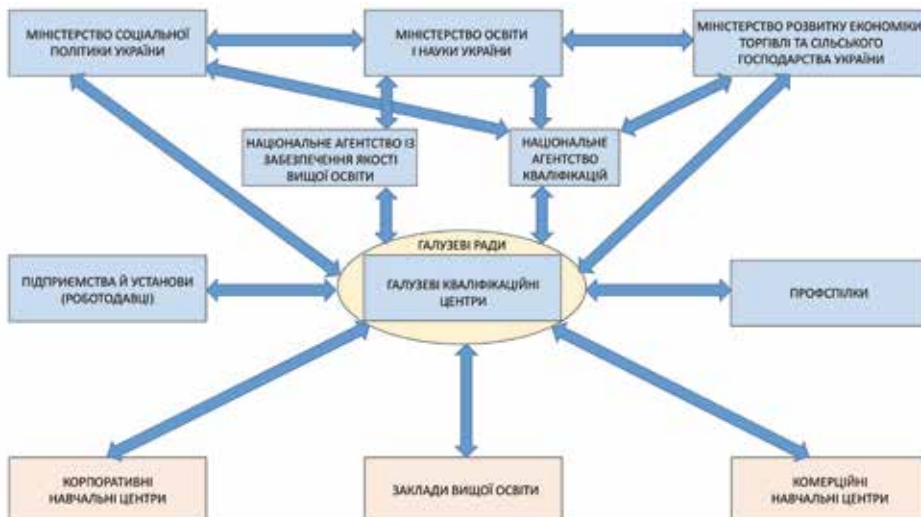
Хочу зазначити, що державні органи й організації, зокрема Міністерство освіти й науки України, Міністерство соціальної політики України, Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Федерація профспілок України та Федерація роботодавців України, провадять плідну спільну роботу з удосконалення програм академічної мобіль-

ності (TEMPUS, Erasmus+), створення корпоративних навчальних центрів, модернізації методичних матеріалів тощо. Представники Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти активно цікавляться тим, як навчальні заклади узгоджують свої освітні програми з роботодавцями, наскільки детально з ними обговорюються компоненти ОП, як працює зворотний зв'язок між сторонами тощо. Але система підготовки кадрів потребує деяких змін. Для поліпшення нинішньої ситуації із профільним працевлаштуванням, як на мою думку, необхідно об'єднати всі перспективні ініціативи в нову кооперативну модель.

Заслуговує на увагу запропонований варіант структурно-логічної схеми співпраці:

Продовження на сторінці 2

СТОРІНКА 3

Вони з невичерпним оптимізмом і запасом енергії рухаються вперед, отримують широке визнання, розвиваються самі, модернізують світ навколо й виховують наступні покоління. Їх серйозність і наполегливість, вимогливість і педантичність поєднуються з проникливістю й турботою, жартівливістю й комунікабельністю. Укотре ми пишаємося молодим поколінням науковців Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», яких було премійовано стипендіями державного рівня!

СТОРІНКА 4

В університеті студент навчається самостійності, акуратності, відповідальності, знайомиться з цікавими людьми й знаходить нові захоплення. Швидкоплинність подій цього періоду можна уявити як партію наповнених гелієм повітряних кульок, що летять угору. Не встигнеш мигнути оком – часи романтики й розважальних авантур на першому році навчання залишилися позаду, настав випускний курс, коли вже потрібно свідомо вибирати майбутнє місце роботи.

Студент групи 360 Даниїл Ковальчук розповів редакції газети «За авіакадри», як він розпочав свій кар'єрний шлях, і поділився враженнями про роботу авіоніком у приватній компанії Rotor, куди працевлаштувався ще до захисту бакалаврської дипломної роботи й де успішно працює сьогодні.

цій. Представники ПрАТ «ФЕД», АТ «Мотор Січ», ДП «Антонов», ДП «Івченко-Прогрес» та інших підприємств, бюро, компаній і організацій надіслали багато пропозицій і подяк за таку діяльність.

Згідно з вимогами статті 10 Закону України «Про вищу освіту» науково-методичні комісії МОН мають переглянути освітні стандарти й узгодити їх із вимогами професійних стандартів. Відповідальні особи, які організують навчальний процес, повинні будуть модернізувати власні освітні програми, більше контактуючи з роботодавцем.

Насамперед слід провести аналіз ринку праці, зробити прогнозування потреби в кадрах, формалізувати вимоги до фахівців і розробити професійні стандарти. Після цього раціональною буде процедура розроблення освітнього стандарту, у якому було би чітко вказано, завдяки яким компетенціям, дисциплінам і методам навчання можна досягти результатів, необхідних для ринку праці. На базі освітнього стандарту вже можна формувати освітні програми й складати навчальні плани. Сьогодні послідовність процесів дуже часто є зворотною, тому в українських роботодавців подекуди виникає незадоволеність знаннями й уміннями випускників.

У вітчизняній практиці донедавна не було професійних інженерних стандартів. Першим серед закладів вищої освіти України суттєвий крок у цьому напрямі зробив ХАІ разом із профільним об'єднанням роботодавців аерокосмічної галузі.

19 квітня 2018 року на засіданні інноваційного аерокосмічного кластера «Мехатроніка», який було створено з ініціативи голови правління ПрАТ «ФЕД» Попова Віктора Васильовича, було ухвалено рішення про початок створення системи підготовки кадрів для аерокосмічної галузі України й формування галузевої ради в межах кластера. Галузеву раду очолив голова правління ПрАТ «ФЕД».

Плідна дворічна робота складалася з наукових конференцій, семінарів і тренінгів, зокрема, на базі ХАІ, і завершилася реалізацією пілотного проекту із затвердженням на національному рівні трьох галузевих професійних стандартів: «Інженер-конструктор (механіка) з авіаційної та ракетно-космічної техніки», «Інженер-технолог (механіка) з авіаційної та ракетно-космічної техніки» та «Інженер з підготовки виробництва авіаційної та ракетно-космічної техніки». Після випуску «перших ластівок» усі зацікавлені особи зрозуміли, що це можна робити.

У роботі брали участь співробітники факультетів № 1, 2, 4 і 6. Найбільш активно показали себе кафедри 103, 105, 202, 203, 204, 402, 403 і 605. Зауважу, що на офіційному сайті ХАІ в спеціальному розділі ще навесні було розміщено проекти зазначених стандартів для громадського обговорення. Викладачі створили шаблони й макети як платформу для розгляду питань на державному рівні. При цьому було витрачено колосальні енергетично-часові ресурси на процеси переговорів, розроблення цих документів.

Електронний режим дав змогу залучити до співпраці провідні промислові підприємства. Від них ми регулярно отримували фідбек у вигляді відгуків і пропози-

цій. Професійні стандарти слід розробити для всіх професій, для яких ми готуємо фахівців. Після їх впровадження настане етап створення кваліфікаційних центрів. Відповідно до Закону України «Про освіту» лише такий підрозділ є уповноваженим проводити оцінювання з метою присвоєння професійної кваліфікації, його співробітники також можуть проводити первинний аналіз якості підготовки фахівців за певними освітніми програмами. Іншими словами, сьогодні в дипломі випускника наведено академічну кваліфікацію, наприклад, «бакалавр з ... спеціальності». Для того щоб ми мали право писати «інженер-конструктор» або «інженер-технолог» у дипломі людини, яка претендує на певну кваліфікацію, слід пройти атестацію в акредитованому центрі.

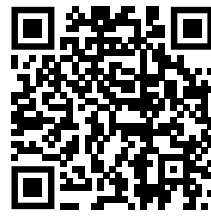
Галузеві ради разом зі своїми кваліфікаційними центрами завдяки наявності сучасного високотехнологічного обладнання й досвіду його використання потенційно можуть бути членами міжнародних освітньо-методичних консорціумів для розроблення спільних міжнародних освітніх програм. Їх бази може бути використано для апробації нормативних частин ОП, розроблення методичних рекомендацій і рекомендацій щодо матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу.

У сукупності це сприятиме працевлаштуванню випускників, отже, найближчим часом плануємо відкрити такий центр на базі кластера «Мехатроніка».

Приємно усвідомлювати, що ХАІ є одним із перших закладів вищої освіти України, який має комплексний підхід до підготовки кадрів для аерокосмічної галузі. ХАІ разом з інноваційним кластером «Мехатроніка» створює узгоджену з вимогами сучасності галузеву систему підготовки кадрів. До речі, відомо багатьом дуальна освіта є важливим елементом загальної системи».

Прес-служба ХАІ

**Олег
Ілляшенко****Марина
Колісник****Анастасія
Стрелкіна****Дмитро
Чумаченко****Семен
Жила****Олена
Савчук****ВІТАЄМО НАШИХ НАУКОВЦІВ!****ЧИТАЙТЕ ТАКОЖ
ПРО ЦЕРЕМОНІЮ
НАГОРОДЖЕННЯ
НА ЗАСІДАННІ ВЧЕНОЇ РАДИ**

Вітаємо представників кафедри 503 доцента Олега Ілляшенко, доцента Марину Колісник та асистента Анастасію Стрелкіну з отриманням премій Президента України для молодих учених за роботу «Методи та технології розроблення та впровадження гарантоздатних систем на основі Інтернету речей» (виконано у співтворстві з головним інженером проекту Інституту проблем моделювання в енергетиці ім. Г. Є. Пухова НАНУ. – Ред.), а також доцента кафедри 304 Дмитра Чумаченка, завідувача кафедри 501 Семена Жила й доцента кафедри 702 Олену Савчук, яким було призначено стипендії Кабінету Міністрів України!

Бажаємо майбутніх видатних наукових перемог, сміливих інноваційних задумів і творчого підходу до роботи!

Центр зв'язків з громадськістю**СТАЖУВАННЯ НАУКОВЦІВ ХАІ В БОЛГАРСЬКОМУ ЗВО**

На початку листопада 2020 року в межах професійного розвитку науково-педагогічних кадрів група викладачів ХАІ пройшла стажування в Університеті «Проф. д-р Асен Златаров».

Цей університет є єдиним держав-

ним закладом вищої освіти на південно-сході Болгарії, де давно встановлено й активно розвиваються зв'язки з навчальними установами Англії, Франції, Німеччини, Румунії, Італії, Угорщини, Словенії та багатьох інших країн, що від-

криває шляхи для плідної співпраці.

2019 року з ініціативи завідувача кафедри мехатроніки та електротехніки професора Андрія Собчака за підписом ректора НАУ ім. М. Є. Жуковського «ХАІ» Миколи Нечипорука й ректора Університету «Проф. д-р Асен Златаров» Магдалени Міткової було укладено Меморандум про співпрацю між навчальними закладами. Сьогодні наші представники також мають можливість проходити стажування, проводити консультації з провідними вченими партнерського вишу, брати участь із доповідями в наукових нарадах, семінарах, конференціях і круглих столах.

Прес-служба ХАІ**НОВА СТОРІНКА З НОРМАТИВНИМИ ДОКУМЕНТАМИ НА ОФІЦІЙНОМУ САЙТІ**

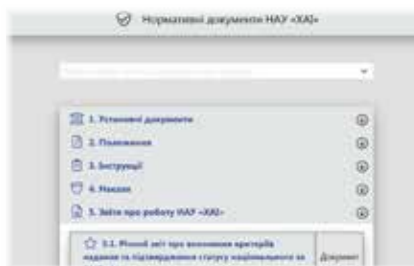
«Нову сторінку, де за групами розміщено всі наявні нормативні документи, було створено приблизно протягом тижня. Оптимізовано пошуковий рядок, і тепер можна швидко знайти необхідну інформацію», – дав свій коментар завідувач лабораторії Андрій Харченко.

Деякі фахівці вже встигли оцінити оновлення.

«У попередньому варіанті передбачалося багато переходів. Подивився щось в одному розділі, відкрив ще одну сторінку, закрив її, повернувся на крок чи два назад, потім знову кудись переходив... Зараз зроблено так, що всі документи перед очима. Я задоволена, оскільки мені доводиться часто працювати з поло-

женнями», – зазначила провідний інженер навчально-методичного відділу Світлана Момот.

«Мені попередній варіант більше подобався з візуального боку. Хоча тепер стало значно зручніше», – зауважила методист I категорії Ольга Охрамович.

Прес-служба ХАІ

Нещодавно акредитаційна комісія від Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти зробила кілька зауважень, серед яких було зазначено складність навігації на сторінці з нормативними документами офіційного сайту ХАІ. Керівництво університету поставило завдання оновити структуру бази, із чим співробітники Лабораторії управління і просування Web-ресурсів Андрій Харченко й Олег Ситник успішно впоралися.

**ПОСИЛАННЯ НА
СТОРІНКУ
З НОРМАТИВНИМИ
ДОКУМЕНТАМИ**

НА ШЛЯХУ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ: РОЗПОВІДЬ ПРАЦЮЮЧОГО СТУДЕНТА-АВІОНІКА

«Щоб картина була повною, почну спочатку. Я родом із села Барвинівка Запорізької області. Барвінків я там не бачив, але за легендою колись вони росли. Дитинство в мене було звичайним. Мало бився, але й не був слабаком. Зростав інтелігентною людиною. Особливих уподобань у той період не мав.

Після випуску зі школи з другом дитинства Віктором я вступив до Запорізького авіаційного коледжу ім. О. Г. Івченка. Ключове слово «авіаційний» у назві сповнювало деяким оптимізмом. Коледж готував фахівців технічного складу для роботи на АТ «Мотор Січ», де свого часу працював мій дідусь. Я вибрав спеціальність, на якій навчався брат п'ятьма роками раніше і яка не була пов'язана з авіацією: «Обслуговування верстатів з програмним управлінням та робототехнічних комплексів». Мав бажання покерувати виробничими процесами програмно.

Про ХАІ вперше почув у коледжі від викладача, який раніше там навчався. Згодом разом з товаришами їздив на розвідку на Дні відкритих дверей. Під час таких подорожей полюбив мальовничу територію і, крім того, захотів рішуче залишити зону комфорту, щоб стати самостійним.

Унаслідок активної агітації вступив на «авіоніку». Почалося навчання. Деякі дисципліни давалися важко. З фанатизмом до процесу не ставився, однак, якщо було щось незрозуміло, просив викладачів пояснити.

Паралельно почав займатися спортом. Подруга подруги мого знайомого займалася скелелазінням і альпінізмом і запропонувала мені. Я вибрав альпінізм. У секції я балансував на балках, розбирався з мотузками й кріпленнями.

Часто виступав на студентських змаганнях. На одному спортивному заході довелося одягти шолом і пов'язку на очі. Мене підвели до маятника, з яким необхідно було стри-

бати й оминати перепони наосліп, і поштовхом вказали

приблизний напрям. Незвичайний досвід, скажу я вам!

На четвертому курсі ХАІ, усвідомлюючи, що незабаром випуск, поставив собі запитання: а куди саме можна піти працювати за спеціальністю? Почав гуглити, переглядати сайти стосовно затребуваності авіоніків. Дещо зрозумів. З одного боку, на кафедрі мене готували як розробника систем керування. З іншого боку, я зрозумів, що їх, виявляється, можна й експлуатувати!

Зауважу, що важким був для мене процес написання дипломної роботи на тему «Розробка системи стабілізації висоти й швидкості польоту Vertigo в повздовжньому русі». Але я своєчасно звернувся до фахівця з кафедри Сергія Миколайовича Пасічника, і ми почали розбиратися.

Наскільки я знаю, на моєму потоці я мав більше за всіх проблем із роботою. Багато розмірковував не тільки я, але й керівник Сергій Миколайович, викладачі Наталія Миколаївна Харіна й Дмитро Вадимович Сокол, за що я їм дуже вдячний. Крім того, хотів би подякувати також Анатолію Павловичу Паршину, Юрію Олександровичу Немшилову, Віталію Георгійовичу Джулгакову і багатьом іншим науковцям, які допомагали мені цінними порадами й підказували, куди в межах дипломної роботи рухатися далі.

Минув приблизно тиждень після пошукових операцій в інтернеті. Коли я був на парі, до навчальної аудиторії ввійшла дівчина-агітатор, яка запропонувала роботу в приватній компанії Rotor; було потрібно двоє людей на вакансії «Інженер із технічного обслуговування повітряних суден». Я зацікавився, підняв руку й запропонував свою кандидатуру...

На території харківського аеропорту є три термінали: А, В, С. Термінал С розділено на три секції, одну з яких займаємо ми з колегами (фахівці з малої авіації), а у двох інших секціях знаходиться авіаційний центр «Скай», де обслуговують велику

техніку, зокрема Боїнги 737 та аналогічні за габаритами апарати. Шеф одразу сказав, що мені потрібно мати для успішної роботи: по-перше, «сильну» англійську мову, по-друге, компетентність у галузі авіоніки, по-третє, підвищене почуття відповідальності.

Передусім я повинен був навчатися, а також проводити лінійне технічне обслуговування, тобто таке, при якому не передбачається переривання льотної придатності повітряного судна. ТО складається з повсякденної перевірки повітряного судна на роботоздатність, так званих процедур Pre flight check і Post flight check, або передпольотної та післяпольотної перевірки. Обслуговуємо ми тільки маленькі повітряні судна: Diamond DA40, Diamond DA42 і вертоліт Enstrom 480b. Ці апарати використовуються в межах нашої льотної школи.

Не могу не сказати про головні переваги апаратів цієї сім'ї. Ось, наприклад, є маленький чотиримісний Diamond DA40. Літак

як літак. Ідеальний для того, щоб просто підійматись у повітря й діставатися певного пункту. На ньому не можна виконувати фігури вищого пілотажу. Витрати палива є дуже незначними: лише 20 літрів за годину. Для прикладу: у нас в ангарі є приватний літак Cirrus. Як і «Даймонд», він однодвигуновий. Потужний, та поглинає ледве не 80 літрів бензину за годину! Обидва «Даймонди» мають дизельні двигуни, і експлуатувати ці апарати значно дешевше. Окрім того, вони надійні, оснащені сучасними бортовими комп'ютерами Garmin 1000, які встановлюють і в цивільному сегменті великої авіації.

Мій робочий день проходить і проходить за типовим планом. Я приходжу вранці. Якщо виліт літака із курсантом призначено на 9:00, то мені потрібно почати працювати на годину раніше. Я оглядаю кабіну літака, дивлюся на стан запобіжників, заряджаю акумулятор, тестую системи. До речі, на Diamond DA40 встановлено ті самі системи, що й на Боїнгах.

Закінчується Pre flight check за моїм профілем, потім проводить свій Pre flight check фахівець з літакових двигунів, який оглядає масляну систему, редуктори, кріплення, стан вузлових точок елеронів. Після цього ми надягаємо навушники й виходимо на зв'язок з диспетчером. Насамперед необхідно назвати себе, тобто реєстраційний номер літака, який ти обслуговуєш, а потім службу, із якою розмовляєш.

Диспетчер дає свою згоду на переміщення літака. Ми штовхаємо його на запрошену раніше стоянку на пероні. На місці підходять льотчики, знову оглядають літак, роблять запит на руління, після отримання дозволу переводять апарат на смугу, орієнтуючись за машиною служби супроводження, яка їде попереду. Далі – обійми неба...

Колектив у нас злагоджений, невеликий. Фахівців з авіаційного обладнання у службі двоє, з літакових двигунів – також двоє, є один працівник складу, а також наш шеф, справжня людина-енциклопедія! Підходиш до нього із будь-яким запитанням – він дає відповідь. Молодий хайовський сегмент представляють ще два фахівці мого віку.

А зараз мені доведеться трохи розширити озвучені вище вимоги мого шефа до початківців, які тільки претендують на посаду. Щоб працювати в техобслуговуванні, необхідно принести пакет документів. Передусім – диплом про вищу освіту. При цьому в назві

спеціальності має бути слово «авіація» в будь-якій формі. Окрім того, працівник має пройти 12 курсів (математика, фізика, електротехніка, людський фактор, аеродинаміка тощо) і потім відповідно скласти 12 модулів (екзаменів).

Є можливість прийти працювати без ліцензії, але ти будеш спочатку помічником і виконуватимеш роботу під наглядом досвідченої людини. Період стажування триватиме від двох до трьох років відповідно до рівня теоретичної підготовки.

Крім того, у працівника-початківця має бути log book (льотний документ), де фіксуються всі проведені дії. Виходить досить об'ємний перелік. Зрештою документи зшивають в одну справу й надсилають до державіаслужби (ДАСУ) на перевірку. Якщо там знаходять помилки, документи відсилають назад, і ти вносиш правки.

Модулі особисто я склав у вересні цього року, інші деталі теж урегулював. Найближчим часом планую отримати початкову кваліфікацію А, крім того, захистити магістерський диплом.

Маю побажання для студентів: поки ви вчитеся, шукайте місце, де будете отримувати виробничий досвід. Намагайтеся потрапити кудись, поки не захистили диплом. Цим ви, можливо, заощадите собі багато часу на реалізацію в професії.

Знання, отримані в коледжі й ХАІ, мені допомагають. Але заклади не можуть повністю дати все те, що стане в нагоді під час експлуатації суден. Тобто «реальний» варіант для плідної роботи в професії – це, як би пафосно не звучало, вибір того шляху, яким крокую я, а саме суміщення навчання у виші й практики на підприємстві. Виходить цікавий зворотний зв'язок, що є схожим на дуальну форму здобуття освіти: ти вивчив теоретичний матеріал – застосовуєш знання на практиці; бачиш реальний пристрій, і в голові спливають вивчені раніше факти, пов'язані з ним, і навпаки, коли в роботі стикаєшся з певною проблемою, можеш звернутися до викладача університету, і він дасть тобі цінну пораду навіть з деякою гордістю за те, що ти ставиш розумні запитання.

!... це все, що я хотів розповісти. Дякую!»

**Спілкувався випусковий редактор
Максим Зубков**

**З ПОВНОЮ ВЕРСІЄЮ
ТЕКСТУ МОЖНА ОЗНАЙОМИТИСЯ,
СКОРИСТАВШИСЬ ПОСИЛАННЯМ**

WORK WEEK - 2020

ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

16–23 листопада в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» відбувся форум роботодавців Work Week–2020, який уже став традиційним осіннім заходом.

Цього року Work Week уперше проводився в онлайн-форматі. Організаторські функції, як і раніше, виконували відділ сприяння працевлаштуванню студентів та випускників і первинна профспілкова організація студентів ХАІ.

Протягом тижня студенти мали можливість ознайомитися з презентаціями компаній, програмами стажувань, пройти тестування, отримати відповіді на актуальні запитання. Наприкінці кожного дня студенти брали участь у розіграші призів від ППОС ХАІ.

Учасниками заходу цього року були компанії Grid Dynamics, Ascendix Technologies, UBC group, Eram і Nix.

16 листопада зі слухачами зустрілися спікери Grid Dynamics: студенти й випускники кафедр 302 і 503, а саме AQA trainee Вероніка Абарнікова, junior devops Владислав Жовнир, junior mobile dev Жанна Кумова та UI trainee Олег Крюченков.

Grid Dynamics – лідер у галузі технічного консалтингу й цифрової трансформації бізнесу. Понад 14 років компанія надає інноваційні послуги й адаптує бізнес-моделі до роботи в умовах цифровізації всіх сфер життя: пропонує високотехнологічні масштабовані рішення, будує високонавантажені системи, а також працює з хмарними сервісами з моменту їх створення й застосовує кращі практики аналізу даних і машинного навчання.

Тема зустрічі: «UI, AQA, Mobile & DevOps – чотири історії про те, як студенти ХАІ різних курсів знайшли першу роботу в Grid Dynamics».

17 листопада вперше до ХАІ завітали фахівці компанії Ascendix Technologies, що спеціалізується на розробленні індивідуальних CRM-систем, продуктів і додатків, великих даних, порталного програмного забезпечення й складних систем з розширеними функціями пошуку. Представник фірми

Solution Architect Артур Амбарцумян виступив з презентацією на тему «Як стартувати свою кар'єру разом з американською ІТ-компанією Ascendix Technologies».

18 листопада відбулася презентація дистрибуційної компанії UBC Group, що працює в сегменті B2B (business to business) у галузі холодильної техніки й промодуктів.

За словами директора з керування персоналом Анатолія Самойленка, UBC Group – пріоритетний постачальник кращих у світі продуктів і послуг, орієнтований на клієнтів.

19 листопада студентів, які хочуть стати Junior у міжнародній ІТ-компанії Eram, було запрошено на онлайн-івент «Welcome to EPAM! It will change you!» Досвідчені ІТ-фахівці з ключових професій поділилися тим, що потрібно знати й уміти, щоб потрапити на проект. Проведено такі презентації:

- [Java Lab] Move to production – Іван Міхеєв;
- Test Automation Engineer: breathtaking career path – Олена Плоха;
- DevOps or System Engineer: how to start your career from scratch – Андрій Костромницький;
- Modern Front-end – Кирило Василенко.

Наприкінці тижня, 23 листопада, студентів запросила на лекцію компанія Nix – один з найбільш динамічних постачальників ІТ-послуг в Україні, який має понад 600 закінчених професійною командою проектів і якісно-орієнтований процес розроблення програмного забезпечення. Представник компанії Євген Котельницький, який працює у ній понад 11 років, виступив з лекцією «Дві сторони Web-розробки – Front-end та Back-end».

Формат і зміст заходу вкотре підкреслили його актуальність. Експерти компаній і студенти провели обопільно корисний відкритий діалог.

В.о. начальника відділу сприяння працевлаштуванню студентів та випускників ХАІ
Олена Петрова

СВЯТО

ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ФІЛОСОФІЇ

19 листопада відбувся Всесвітній день філософії!

2005 року ЮНЕСКО оголосила про затвердження щорічного свята в третій четвер листопада, і дотепер його відзначають більш ніж у 70 країнах-членах організації по всьому світу. Цього дня було проведено регіональні конференції й засідання, круглі столи, філософські кафе,

зустрічі з діячами мистецтва, виставки книг і багато інших заходів.

У Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» уже 10 років поспіль проводиться міжнародна конференція, де щоразу беруть активну участь викладачі кафедри філософії та суспільних наук Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут».

Цього року з доповідями виступили:

- Васильєва Л. А., Чмихун С. Є. – «The publicity of Education of today»;
- Мурадян Н. С. – «Інтенціональність

правосвідомості людини як особливості феноменологічної свідомості»;

- Кузнєцов А. Ю., Свящук А. Л. – «До феноменології дослідження етосу»;
- Проценко О. П., Копіна А. В. – «Підприємницький етос як універсальні соціальної діяльності людини».

Вітаємо колег з цим святом і бажаємо подальших успіхів у викладанні філософії та просвітницькій діяльності стосовно філософських надбань, а також любові до мудрості в осягненні складних проблем життя людини й суспільства!

Кафедра філософії та суспільних наук

СОЦОПИТУВАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ

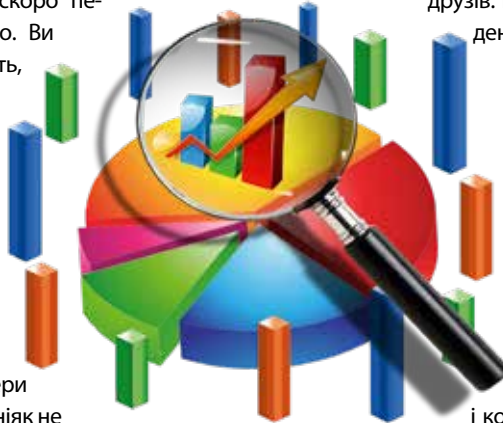
Дорогі старшокурсники ХАІ! Зовсім скоро період вашого студентства буде завершено. Ви пройшли довгу перевірку на витривалість, відкрили нові риси свого характеру й побачили майбутні професійні орієнтири. Що ви можете згадати про минулі роки та які важливі поради дати наступному поколінню?

Щоб з'ясувати це, Центр зв'язків з громадськістю провів онлайн-анкетування. Пропонуємо деякі стилізовані результати до вашої уваги, шановні читачі, і наголошуємо, що імена, прізвища й номери груп учасників можуть бути вигаданими й ніяк не стосуватися реальності.

- **Станіслав (група 657п2)** розповів, що після виснажливих випробувань у вигляді лекцій, лабораторних, курсових, іспитів, підготовки до захисту дипломного проекту він навчився працювати самостійно й став більш комунікабельним. Хлопець зізнався: йому ще належить осмислити, чим він бажає професійно займатися. Старшокурсник радить кожному абітурієнту добре обмірковувати вибір закладу вищої освіти, адже це – серйозний крок.

- **«Містер Загадка» (студент 503 кафедри)** раніше від багатьох пізнав романтику студентського життя, оскільки вступив до ХАІ після закінчення коледжу. Як і в усіх студентів, у нього бували нелегкі навчальні моменти, через те, що із «залізною» частиною він не дуже «дружив». Окрім того, хлопцю не вистачало часу на ті предмети, які були цікавими. Пісня, що ілюструє його персональні студентські роки, – «Я студент» (Олександр Пушний). На запитання, що відрізняє студента ХАІ від інших, він відповів коронною фразою: «Лучшие люди страны!» Наприкінці анкетування «Містер Загадка» порадив шукати справу, яка подобається, концентруватися на ній, не відтягувати здавання лабораторних робіт до самої сесії, зауваживши, що хоча всі так радять, ніхто цього не робить. Учасник анкетування також зазначив: «Учіться планувати! Учіться вчитися! Український важливий навик – уміти виокремлювати основне з теми. Остання порада: не пропускайте «1001 ніч», як я. Зараз дуже шкодую, що не поїхав».

- **Тетяна Кочубей (група 358)** на своєму першому курсі переживала, що буде складно адаптуватися. Але попри це навчання виявилось простим і легким! Тетяна запропонувала започаткувати нову традицію в університеті: щорічно збирати з кожного по 1 грн для нужденних людей або тварин. Пісня її студентства – «Небо поможет нам» (Макс Корж). За роки навчання героїня відкрила у собі старанність і стресостійкість. Тетяні пощастило знайти справжніх

друзів. На її думку, особливість, яка відрізняє студентів ХАІ, – щирість. Поради дівчини: дружити з відмінником/відмінницею, не сперечатися з викладачами й ставитися до них з повагою.

- **Ярославу (група 438ст)** здобуття вищої освіти далось нелегко, і віддушину він знаходив у яскравих студентських подіях. Хлопець зазначив, що йому катастрофічно не вистачало блаженних годин нічного сну. За його словами, під час навчання вдалося стати більш харизматичним і компанійським, а посприяла цьому здебільшого участь у роботі профбюро. Доля немов компенсувала старання Ярослава, нагородивши його і вірними товаришами, і дівчиною. Поради майбутнім поколінням: насолоджуватися порою юності, але без надмірного зловживання гарячими напоями.

- **Аліна Сергієнко (група 453-М)** під час вступу трохи побоювалися труднощів, але настроювала себе на те, що все подолає і стане суперфахівцем. Аліна ще перебуває на шляху до реалізації свого таємного (в анкеті не відображено) покликання, але, не приховуючи, ділиться: «Час провела класно!» Порада: наполегливо вчитися й розраховувати лише на власні сили.

- **Невідомий (спеціальність «126 Інформаційні системи та технології»)** зізнався, що йому хотілося б модернізувати лабораторні роботи через оновлення необхідного програмного забезпечення. Вступивши до ХАІ, він полюбив культурні заходи й запропонував зробити «Весняний бал» новою традицією. На його думку, це було б чудовим приводом познайомитися хлопцям з дівчатами, а дівчатам – з хлопцями. Замість «Весняного балу», як уважає респондент, можна придумати й реалізувати свято, також пов'язане зі знайомствами, оскільки «студенти спілкуються переважно з тими, хто навчається на їх потоці». Такі роздуми, імовірно, зародилися в голові невідомого не просто так: він зустрів свою любов, але подробиць у текстовій формі не надав. Завдяки обов'язкам старости він розвив свої лідерські якості. Головною особливістю студентів ХАІ вважає інтелектуальність і ерудованість. Наостанок «людина-невидимка» порадила молодшим студентам відразу знайомитися зі студентами старших курсів і просити консультації щодо складання дисциплін, дізнаватися інформацію про викладачів, із якими також слід безпосередньо налагоджувати контакти.

Центр зв'язків з громадськістю

МІЖНАРОДНІ МОВНІ КОНКУРСИ

9–19 листопада в ХАІ до Дня української писемності та мови кафедрою 801 було проведено перші етапи XXI Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика та XI Міжнародного мовно-літературного конкурсу ім. Т. Шевченка.

Конкурсні роботи подали студенти різних факультетів університету, зокрема майбутні фахівці з літакобудування, комп'ютерних технологій, права, економіки й інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

Вітаємо із завершенням цьогорічних мовних конкурсів! Слава переможцям і переможцям! Бажаємо успіхів на обласному етапі!

Завідувач кафедри 801 Алла Прилуцька

**РЕЗУЛЬТАТИ МОВНИХ
КОНКУРСІВ ДИВІТЬСЯ
ЗА ПОСИЛАННЯМ**

ПРОЦЕС ДОУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ НА СПОРТКАФЕДРИ ХАІ

20 листопада у Всесвітній день дитини кафедра фізичного виховання, спорту та здоров'я (705) організувала для шестикласників гімназії «Очаг» екскурсію мальовничою територією ХАІ та дружню естафету «Веселі старти» у легкоатлетичному манежі.

Учні з веселим гамом у супроводі педагогів поділилися на три команди й вишукувалися на майданчику, готуючись до захопливих вправ на швидкість і вправність.

«Колектив нашої кафедри, поєднуючи приємне з корисним, проводить профорієнтаційну роботу серед майбутніх абітурієнтів. До нас завітали близько 30 гімназистів. Хлопці й дівчата побачили пам'ятні місця ХАІ та ознайомилися зі спортивною базою. Усі були задоволені!»

Можна сказати, що плідна взаємодія з різними навчальними закладами на ґрунті пропаганди здорового способу життя стала для нас не стільки одним із робочих обов'язків, скільки доброю традицією, яка щоразу масштабується з огляду на кінцевий результат», – розповіла завідувач кафедри Олександра Баканова.

Гімназисти стрибали, крутилися, маневрували, спринтували, жваво сперечалися й радісно посміхалися. Політ тенісних м'ячів перетворювався на граціозний рух ракетками.

«З гімназією «Очаг» ми контактуємо досить довго. Спочатку я та Олександра Феліксівна попередньо поспілкувалися з директором, надавши інформацію про діяльність на кафедрі, а цими

днями ініціативна група у складі завідувача кафедри, викладачів Валентини Крамаренко й Олександра Храброва ще раз зробила візит до навчального закладу. Колеги детально розповіли про спортивне життя ХАІ класним керівникам, учителям і дітям, що в сукупності, як можна бачити зараз, було досить ефективно», – зазначила старший викладач кафедри Марина Малашенко.

«Пам'ятаю, як улітку було запрошено учнів школи № 67. Окрім секцій нашого спорткомплексу я демонструвала їм базу Науково-технічної бібліотеки, типографію, читальні зали... Увесь головний корпус обходили!» – додала старший викладач Наталія Білоус.

Після завершення змагань учасників нагородили медалями й солодощами; церемонію було завершено фотосесією. Тепер подітки знатимуть, на який заклад вищої освіти під час майбутнього вибору місця навчання слід звертати більше уваги!

Випусковий редактор Максим Зубков

РЕЄСТРАЦІЙНЕ СВИДОЦТВО
ХК № 170 від 06.04.1994

(057) 788 46 54 pr@khai.edu
Номер підготовлено і зверстано
в редакції газети «За авіакадри»
вул. Чкалова, 17, м. Харків, Україна, 61070

ЗАСНОВНИК

Національний аерокосмічний університет
ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»
Номер віддруковано в друкарні ФОП Федченко Н.В.
Наклад 1000 пр. Замовлення № 45544
Газета розповсюджується безкоштовно

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ

Сергій Ружинський,
Тетяна Козіна,
Максим Зубков,
Олена Сєрьожкіна,
Леонід Литвин,
Емма Меркулова

